

Het Ezeltje

C. WILKESHUIS

Kom Aska, we gaan op reis," zei Jozef de timmerman tegen zijn ezel, die in een kleine stal bij de woning stond.

Het ezeltje draaide de kop naar zijn baas, keek hem verwijtend aan met zijn donkerbruine fluweelogen, en klepperde met zijn oren.

„Heb je geen zin?" vroeg Jozef. Want zo zijn ezels: als ze ergens een hekel aan hebben, beginnen ze met hun oren te klepperen.

Maar omdat Aska wel begreep, dat hij er toch niet onderuit kwam, riep hij maar „I-a . . .". Dat klonk net als „ja".

„Ik ben blij, dat je er zo over denkt," zei de timmerman tevreden, en hij bond Aska een netvormig kleedje over het voorhoofd. 't Was vooral bestemd om er de vliegen mee weg te jagen, maar het diende ook ter versiering en voor de vrolijkheid, want het was gevlochten uit rode, witte en gele draden, en er hing een franje aan van koperen belletjes, die muziek maakten als Aska liep.

Toen legde Jozef het dier een zadel van krakend leer op de rug en bond het met touwen onder de buik vast.

„'t Wordt een lange reis, Aska," praatte Jozef. „Helemaal van Nazareth naar Bethlehem, dat is niet naast de deur!"

Zo'n tocht lokte Aska allerminst aan, en hij klepperde nu niet alleen met zijn oren, maar begon ook met zijn staart te zwaaien.

„Ik kan er niets aan doen," troostte de timmerman zijn ezeltje. „De Keizer wil nu eenmaal al zijn onderdanen gaan tellen, en daarom moet ieder naar de plaats gaan, waar zijn vader, grootvader en verdere familie heeft gewoond. Tegen zulke grote heren begin je niet veel, - als die zich zoiets in 't hoofd gezet hebben, móét het gebeuren. Dus, Aska, we gaan naar Bethlehem, graag of niet. Je wilt toch zeker wel?

En omdat zijn baas zo vriendelijk tegen hem sprak, zei het ezeltje maar weer „I-a . . .!"

't Was druk op de weg, want in verband met de volkstelling waren er heel wat mensen op pad. Telkens moest Aska uitwijken voor andere ezels en karren, die hem tegenkwamen of voorbij wilden. En hij kon ook maar niet lopen, waar hij zelf wou, want Jozef, die het dier aan het bit voerde, leidde het voorzichtig langs de grote stenen en oneffenheden van de weg. Geen wonder, want op het zadel zat Maria, zijn vrouw. Die verwachtte heel binnenkort een kindje, en dan moet je oppassen voor schudden en schokken.

Trouwens, het ezeltje scheen dat zelf ook te begrijpen, want al gauw vermeed hij zorgvuldig de keien en de kuilen, en stapte geduldig achter zijn meester aan, terwijl de belletjes om zijn kop vrolijk rinkelden. Aska vond het prettig, dat Maria en Jozef hem om zijn voorzichtigheid prezen, en bovendien genoot hij van het fijne muziekje vlakbij zijn oren. En zo viel het reisje ook nog wel mee. Maar hij was toch blij, toen eindelijk Bethlehem in zicht kwam.

„We zijn er nu zo," zei Jozef.

„Je zult wel moe zijn, Aska," meende Maria, en ze streelde hem over zijn stugge haar.

En het ezeltje balkte „I-a . . . i-a . . ."

Maar in Bethlehem begonnen de moeilijkheden pas goed.

Er waren zoveel mensen uit andere streken naar dit dorp getrokken, dat het niet meeviel, een onderdak te krijgen. Toen Jozef bij de herberg „De Druiventros" informeerde, of er nog plaats was voor hun drieën, zei Nathan, de waard, dat zijn huis al tot de nok vol zat: er kon niemand meer bij.

Hij zelf en Sarah, zijn vrouw, sliepen al in de keuken.

Het gesprek duurde lang. Aska stond op zijn poten te trillen, want hij had het koud. Zouden ze de hele nacht buiten moeten blijven?

Gelukkig bemoeide Sarah zich met het geval. Dat ging toch niet aan, vond ze, dat een kindje buiten in de kou en de duisternis geboren zou worden. Ze wist iets beters: in de stal was nog net ruimte voor twee mensen en een ezel.

Een wieg had Sarah niet meer over. Alle wiegen waren in gebruik, want heel wat moeders waren met haar babies gekomen. Maar het kindje kon wel zolang in de voerbak van het vee op stro worden gelegd, als het kwam. Zo'n voerbak was eigenlijk net zo goed als een wieg.

En zo trokken Jozef en Maria dan in de stal.

En Aska werd achter het schot gezet naast Borra, een sterke, voorname os, die voor zijn baas Nathan de wagen trok en de ploeg door het land haalde, als er gezaaid moest worden.

De os keek de ezel minachtend aan: hij sperde zijn rose neusgaten wijd open en kneep zijn linkeroog halfdicht.

En Aska, die zich weinig op zijn gemak voelde naast zo'n deftig dier, legde de oren achter op de kop, keek een andere kant uit en begon uit verlegenheid aan een lange strohalm te peuzelen.

„Ik kan niet zeggen, dat jij bij een voorname familie in dienst bent,” zei de os, en hij keek, of hij zélf aan het hof van Koning Herodes thuishoorde.

Aska snoof onderdanig.

„U hebt gelijk,” zei hij tegen Borra.

„Trouwens, je zou je in een deftig gezelschap ook slecht thuisvoelen,” meende de os. „Je bent maar zo'n mager scharminkel, en vooral tegen die huid van jou heb ik bezwaren. Je hebt van dat nare, plukkerige haar. Als je begrijpt wat ik bedoel: net allemaal penseeltjes.”

„I-aa . . .” hinnikte Aska nederig en een beetje bedeesd.

„Ik ben blij, dat je dat zelf ook inziet,” zei de os. Hij ging breeduit in de stal liggen en knipperde telkens met één oog in de richting van Aska, die er zenuwachtig van werd.

Maar toen in die nacht het Kindje geboren werd, en de herders kwamen om het te aanbidden, werd de os toch wat vriendelijker. Hij was eigenlijk wel goedig van aard en hij vond het prettig, dat er ineens zo'n hulpeloos schepseltje in de stal was gekomen. Af en toe stak hij zijn brede kop boven de voederbak en gromde tevreden.

„'t Is wel een aardige afwisseling,” zei hij tegen Aska. „Hoewel, ik moet zeggen, dat bezoek van die herders staat mij maar matig aan. Herders zijn niet van die brave mensen, weet je, het is vaak ruw volk.”

„En ze knielden voor het Kindje neer,” protesteerde Aska.

„Nu ja,” gaf de os toe. „Maar het was evengoed een schamel stelletje in die gore schapevachten! En heb je wel gezien, wat een groezelige gezichten en handen ze hadden, en hoe ze in de baard zaten? Boeh . . . 't is mijn smaak niet!”

Maar zowel Borra als Aska hadden evenveel belangstelling voor het kleine jongetje in de kribbe, en ja, soms vlijden de dieren bij het kijken onwillekeurig hun koppen tegen elkaar.

Als de os dat merkte, gromde hij bestraffend tegen het ezeltje: „Je denkt er toch zeker wel aan, dat ik een os ben?”

En dan zei Aska: „Neem me niet kwalijk,” en hij trok haastig zijn kop terug.

Maar toen de drie Wijzen uit het oosten met hun gevolg kwamen, toen wist de os echt niet meer, wat hij eraan had. Opeens was het een hele drukte in de stal: kamelen, paarden, drie mannen in de prachtigste kleren, en geschenken, die zó schitterden, dat de dieren hun ogen bijna moesten dichtknijpen voor de glans . . .

„Ik begin nu wel wat anders over je te denken,” zei Borra tegen het ezeltje. „Als ik me niet vergis, sta je in dienst van hoogst voorname lieden!” Hij boog zijn kop wat naar omlaag en keek door zijn

stugge wimpers haast eerbiedig en een beetje jaloers naar zijn gast. „Maar als ik jou was, zou ik toch geen genoeg nemen met zó'n uiterlijk! Je zou bijvoorbeeld een nieuw vliegennetje kunnen eisen, of een strikje om je staart, of gouden haar . . .”

Aska had helemaal geen zin in een nieuw vliegennetje, want dat zat in het begin nooit zo lekker. En een strikje om de staart leek hem maar lastig. En gouden haar . . .? Dat kón toch niet!

„Nou ja, ik bedoel natuurlijk geen écht gouden haar,” zei de os een beetje dromerig. „Een beetje goudachtig, dat zou al aardig staan. Je zou het misschien vanzelf krijgen, als je maar altijd vers hooi at en op schoon stro sliep. Je hebt van dat grauwe haar, doordat je altijd van die grauwe distels eet, denk ik. Zo'n kleur slaat naarbuiten! Maar van goudachtig eten en een goudachtige ligplaats zou je ook goudachtig haar kunnen krijgen . . . Ik zou er beslist op aandringen, als ik jou was.”

Aska voelde er wel iets voor.

„En als je het níet krijgt, wel, dan loop je gewoon weg, en zoekt een andere baas,” zei Borra.

„I-aa . . . i-aa . . .” antwoordde Aska instemmend.

Het ezeltje had nauwelijks een paar dagen bij de os in de stal gestaan, of daar verscheen op een goeie morgen Jozef met het oude vliegennetje en het zware zadel.

„We moeten hier vandaan, en vlug ook,” zei hij zenuwachtig „Koning Herodes is bang, dat ons zoontje Jezus later Koning zal worden en zijn plaats zal innemen. Herodes is een hardvochtig man, en wie weet, welke ongelukken ons boven 't hoofd hangen! Hoe eerder we uit Bethlehem weggaan, hoe beter! Ik heb er vannacht al van gedroomd, en ik houd met dromen altijd terdege rekening.”

De os had werkelijk medelijden met Aska.

„Wat een slavenleven heb je toch,” zei hij, en hij schudde bedenkelijk zijn kop. „Nauwelijks ben

je hier een beetje gewend, of je moet alweer weg! En ik kan je nu al voorspellen, wat je in 't vervolg te eten zult krijgen: distels! Je huid zal er vast niet mooier van worden! Maar onthoud wat ik je gezegd heb: als ze je niets beters aanbieden, loop dan weg!"

Jozef had het ezeltje al opgeladen.

"Je moet maar rekenen, Aska, dat we een lange reis voor de boeg hebben," zei hij. "Helemaal naar Egypte!"

"Dat is ook niet om de hoek," gromde de os. "Egypte! Asjeblijft. Allemaal zand en stenen, en natuurlijk... distels!"

Jozef wilde Aska nu uit de stal naar buiten leiden, maar de ezel zette zijn vier poten schrap. Borra keek goedkeurend toe.

"Kom Aska," zei Jozef verwonderd. "Je zou toch niet willen, dat de kleine Jezus in Bethlehem iets overkwam?"

Het ezeltje keek nu naar Maria, die in de deuropening stond. Ze hield het Kindje, in een doek gewikkeld, op haar arm.

"Je laat ons toch niet in de steek, Aska?" vroeg ze vriendelijk. "Je wilt ons toch wel helpen?"

Aska voelde zijn koppigheid wegsmelten. "I-aa...!" antwoordde hij.

Toen wapperde hij met zijn lange oren naar de os bij wijze van afscheidsgroet. Borra bewoog zijn rose neusgaten op en neer en trok bedenkelijke rimpels in zijn kop.

"Je valt me tegen," bromde hij. "Maar enfin, goeie reis dan, en denk nog eens aan de raad, die ik je gegeven heb!"

Even later was Aska al op weg naar Egypte.

Hij moest stevig doorlopen, want Jozef had haast!

Onderweg dacht Aska telkens aan het goudachtig haar, waarover de os gesproken had. Hij zou dan een veel mooiere ezel worden dan alle andere ezels, ja, ook de overige dieren zouden met eerbied naar hem opzien. Nu, dat gouden haar kreeg hij vast, want hij droeg nu immers een jonge koning op zijn rug, en een koning zou stellig niet tevreden zijn met zo'n grauwe, onaanzienlijk rijdier. Daarom was Aska er ook van overtuigd, dat hij wel gauw heerlijk hooi te

eten zou krijgen, en op schoon stro zou mogen slapen. Misschien straks in Egypte wel!

Maar er kwam niets van al dat moois. Ja, het tegendeel scheen het geval te zijn! In Egypte was het precies zoals de os had voorspeld: zand en stenen, en distels om te eten, en dus: een grauwe huid! En door de langdurige en snelle dagmarsen werd de arme ezel er nog mager bij!

„Je hebt er ook niet veel aan, als je zo'n koning dient,” peinsde hij. „Ik draag hen nu wel op mijn rug, maar ik word er zelf geen haar beter van.”

Op het einde van een middag werd de tocht onderbroken: de familie wilde de nacht doorbrengen in een palmbosje. „Ik geloof, dat ik er nu maar eens vandoor ga,” besloot Aska. „Ik heb nog niets anders te eten gehad dan distels en een paar dadels. Dat is geen kost voor ezels! De dadelpitten zijn me nog veel te hard ook, en als je niet oppast, schieten ze je in je verkeerde keelgat. En mijn huid is nóg verformfaaider en grauwer dan ooit!”

Jozef had zijn rijdier niet vastgebonden, en weglopen was dus heel gemakkelijk. Aska keek de omtrek eens rond om te bepalen, in welke richting hij zou ontsnappen.

„Aska is onrustig,” zei Jozef tegen Maria.

„Geloof maar niet, dat hij ons in de steek laat,” antwoordde Maria.

Het ezeltje keek bij deze woorden naar de drie mensen, bij wie het hoorde: de man, de vrouw, en het Kind.

„Ik blijf toch maar,” dacht hij, „want ik houd van ze. En ik dien op mijn manier de jonge koning, want ik red hem uit gevaar.”

„Ik dien . . .” telkens kwamen die woorden hem voor de geest, en dan zette hij zijn oren blij over-eind en balkte „I-aa . . . i-aa . . . i-aa . . . !” En hoe vaker hij dit deed, hoe gelukkiger hij zich voelde. Vooruit, dan maar mager tot op de botten, en grauw als een regenwolk, en moe, moe, moe, dat hij bijna geen poot meer kon verzetten; en dan maar géén vers hooi en géén gouden haar, waarover de os had gesproken. Hij had het er bést voor over!

Hij liep naar de kleine koning, die onder een dadelpalm sliep, en boog eerbiedig de kop.

„Wat heeft Aska toch?” vroeg Jozef aan Maria.

„Ik geloof, dat hij ons wil laten zien, hoe dol hij op ons jongetje is,” meende Maria.

Juist ging de zon onder aan de rand van de woestijn.

Haar rode stralen streken liefkozend over het grauwe vel van de ezel, en bleven er even in hangen.

„'t Lijkt net, of hij gouden haar heeft,” zei Maria verbaasd.

„Ja, het is heel bijzonder,” antwoordde Jozef. „Ik geloof, dat je zoiets wel vaker hebt in de woestijn.” Het waren niet het schone stro en het verse hooi, die Aska zo mooi hadden gemaakt, maar het was het licht van de hemel.

En Aska hief trillend van geluk zijn kop op naar de zon, opende zijn bek met de gele tanden en balkte driemaal luid en verheugd: „I-a . . . i-a . . . i-a . . . !”

De Braziliaan

MARIJKE VAN RAEPHORST

Als ik jou was zou ik het die jongen maar alleen laten doen,” zei de bovenmeester met barse stem. „Het geeft maar narigheid. Straks zit jij met een slecht rapport!” Bartje Beekhuis schoot verschrikt overeind. „Meent U dat?”

„Wis en waarachtig.”

„En hij dan?” Bartje kòn die vraag niet binnenhouden.

„Wie? Reinier?” De bovenmeester verbeet een glimlach. „Die is veel te pienter om het zover te laten komen. Let maar's op, hij haalt het altijd.”